

інвестиційного портфеля розроблено критерій відносної ризикованості, що об'єднує показники ризику і прибутку.

Ключові слова: інвестиційний портфель, фондовий ринок, прибутковість, інвестиційний ризик, модель Марковіца, модель Шарпа.

ИНТЕГРИРОВАННАЯ МОДЕЛЬ ОПТИМИЗАЦИИ ПОРТФЕЛЯ ЦЕННЫХ БУМАГ

И. Н. Пистунов, д. т. н., профессор, И. А. Белкина, к. э. н., преподаватель, ГВУЗ «Национальный горный университет»

В статье предложена усовершенствованная синтетическая экономико-математическая модель оптимального портфеля ценных бумаг. Осуществлено моделирование оптимального портфеля ценных бумаг энергетических компаний США. С целью сравнения эффективности моделей инвестиционного портфеля разработан критерий относительной рискованности, объединяющий показатели риска и прибыли.

Ключевые слова: инвестиционный портфель, фондовый рынок, доходность, инвестиционный риск, модель Марковица, модель Шарпа.

Рекомендовано до друку д. е. н., проф. Пашкевич М. С. Надійшла до редакції 11.05.17 р.

УДК 368:658

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ ВІДТОКУ ДЕПОЗИТІВ НА ОСНОВІ СИМБІОЗУ БАНКУ ТА СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

І. Г. Аберніхіна, к. е. н., доцент, Національна металургійна академія України, irina.abernihina@gmail.com

І. Г. Сокиринська, к. е. н., доцент, Національна металургійна академія України, sokirinska@gmail.com

У статті визначено вплив зниження процентної ставки на обсяг депозитного портфелю банку та проведено аналіз напрямів стабілізації його рівня. Обґрунтовано, що для збереження рівня депозитних вкладів необхідно відійти від виключно макроекономічних регулюючих заходів і запровадити індивідуальний пакет послуг (який включає стандартні умови та умови заохочення клієнтів до автоматичного продовження депозиту на новий строк) для VIP-клієнтів банку на основі ефективної взаємодії банку та страхової компанії.

Ключові слова: процентна ставка, депозити, депозитний портфель банку, страхова компанія, страхування життя, індивідуальний пакет послуг банку.

Постановка проблеми. Управління залученням оптимального обсягу тимчасово-вільних коштів населення та суб'єктів підприємницької діяльності в даний час є одним з найважливіших і актуальних напрямів розвитку пасивних операцій в цілому, так як це дозволяє збільшити прибуток, обсяги наданих послуг і як наслідок значно підвищити престиж банку [4].

В умовах фінансової нестабільності одним з найважливіших завдань банківської діяльності є оптимізація ресурсної бази, що визначає масштаби розвитку комерційного банку і збільшення обсягу прибутку. Осно-

ву ресурсної бази банку становлять залучені кошти, сталість яких є одним з факторів його ліквідності.

Основною проблемою при формуванні депозитного портфелю, яка на сьогодні потребує негайного вирішення, є відтік грошових коштів з депозитних рахунків клієнтів, що викликано насамперед зниженням ставок за депозитами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми формування депозитних портфелів банків в умовах нестабільності депозитної бази та удосконалення управління залученими депозитними ресурсами

банку протягом останніх років перебувають у центрі уваги і досліджуються українськими науковцями, серед яких Н. І. Волкова [4], К. М. Д'яконов [6], О. В. Золотарьова [7], О. В. Кошонько [8], Ю. П. Макаренко [9], О. І. Тищенко [14], Е. П. Шульц [15].

Формулювання мети статті. Метою статті є розробка пропозицій щодо запобігання відтоку депозитів на основі симбіозу банків зі страховими компаніями.

Виклад основного матеріалу дослідження. У першому півріччі 2016-го року ставки за банківськими депозитами повернулися на докризовий рівень 3-го кварталу 2013-го року [5].

Серед основних причин різкого зниження ставок за банківськими депозитами, що виділяються в наукових публікаціях є наступні:

- зовнішні фактори макроекономічної стабілізації;

- політика НБУ в приборканні інфляції та девальвації;

- очищення банківської системи від ризикованих банків, які «пилососили» ринок, пропонуючи високододатні депозитні продукти;

- наявність надлишкової ліквідності у більшості ТОП-25 банків в 1 половині 2016 року і відсутність якісних позичальників [2, 3].

З точки зору вкладників – падіння дохідності їхнього капіталу не викликає ентузіазму. З точки зору системи – такий процес варто розцінювати швидше як позитив, оскільки попередній рівень ставок був аномально високим в порівнянні з усіма європейськими країнами [3, 8].

За даними моніторингу Bankografo ТОП-25 найбільших банків, тільки один банк підвищив ставки за 12-місячним гривневим строковим депозитом. Сім банків знизили ставки на 0,4-2 процентних пункти. Решта залишили ставки незмінними. Середня ставка за депозитами з можливістю розірвання договору знизилася до рівня 2011 року [3].

Тренди депозитного ринку:

1. Вперше на ринку депозитів з'явилася пропозиція 0% річних за залишок на ощадному рахунку. Так підтримує австрійські традиції «Райффайзен Банк Аваль».

Кілька банків дають за ощадні рахунки 0,01%, а деякі «іноземці» пропонують стільки ж за доларовими строковими вкладками [1, 2].

2. На ринку спостерігається певне скорочення асортименту пропозицій.

По-перше, зникають депозити з можливістю дострокового розірвання – десять банків з 25 найбільших гравців ринку відмовилися від таких продуктів. Кілька банків пропонують цю опцію лише для однорічних договорів і більше. Звісно, ставки там нижчі [2].

По-друге, зникають пропозиції щодо розміщення валютних ощадних вкладів з можливістю вільного зняття.

3. Переформатування ринку. «Альфа-Банк» і УкрсоцБанк де-факто уніфікували лінійку депозитів та ставок за ними. Зникнення конкурентів-«пилососів» викликало більш швидке зниження ставок [1, 2].

4. Діджиталізація депозитних продажів.

Страшенно незручними за 2016 рік стали веб-інтерфейси для вибору депозитів: новомодні фільтри і калькулятори, які довго завантажують результати, не дають можливості швидко порівняти цінові пропозиції, як це було раніше у простій табличній формі. Це стосується ОщадБанку, «Альфа Банку», ПУМБ, МегаБанку, ВТБ.

Окремі банки цю проблему розуміють, тому під довжелезною сторінкою після скролінгу можна знайти лінк на pdf-документи з таблицями ставок. Проте така опція передбачена далеко не на всіх «модних» сайтах. Через це клієнт змушений сидіти і перебирати фільтрами усі можливі варіанти, замість того, щоб одним поглядом оцінити таблицю зі ставками і вибрати найбільш привабливий для себе варіант [11].

Отже, депозитний «ставкопад» триває, й на сьогодні мета банку – утримання депозитного портфелю на наявному рівні.

В публікаціях авторами пропонуються різні варіанти утримання депозитного портфелю. Більшість пропозицій стосується заходів на макрорівні.

В таблиці 1 систематизовані основні пропозиції українських науковців та практиків щодо стабілізації депозитного порт-

фелю банків.

Таблиця 1

Узагальнення пропозицій щодо підтримання стабільності депозитної бази банків в сучасних наукових публікаціях

Автор	Характеристика пропозицій
Макаренко Ю. П. [9]	Для підвищення стабільності депозитної бази в першу чергу необхідно вжити заходів на макрорівні: заходи НБУ по стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків, заходи по стабілізації курсу національної валюти до долара США та створення умов для припливу зовнішніх інвестицій
	Підвищення депозитних ставок з метою залучення додаткових коштів юридичних та фізичних осіб та збереження вже існуючих клієнтів, які мають намір забрати свої кошти
	Диференціація тарифних ставок для окремих вкладників як перспективний метод ціноутворення банківських депозитів
	Форма депозиту, яка дає змогу зняти кошти з рахунку в будь-який момент, не втративши при цьому нічого як один з напрямів залучення нових клієнтів та збереження вже існуючих клієнтів за нестабільної економічної ситуації
Князева І., Дорошенко О. [3]	Впровадження депозитних сертифікатів, оскільки на іменні депозитні сертифікати не поширюються обмеження НБУ на зняття готівки, при цьому вони покриваються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.
Князева І., Дорошенко О. [3]	Банки почали активно пропонувати модифіковані депозитні продукти, які завдяки нововведенням або додатковим бонусам користуються популярністю у вкладників. Як приклад можна привести депозити ПриватБанку з компенсацією банком податку на депозити або акційні депозити Фідобанк з компенсацією комунальних витрат або наданням бонусів на покупки
Кошонько О. В. [8]	Для того щоб підвищити довіру до банківської системи, необхідно: стабілізувати та поліпшити політичну ситуацію в країні; ефективно використовувати можливості держави щодо рекапіталізації проблемних банків; створити достовірний об'єктивний централізований інформаційний ресурс, в якому буде постійно оновлена інформація про реальний стан справ в економіці України та її галузях; відновити довіру населення до національної грошової одиниці України гривні, стабілізувавши її курс; вжити заходів щодо поліпшення якості банківського капіталу; знизити рівень проблемних активів; запровадити жорсткі санкції до банків, що здійснюють неповернення депозитів і затримку платежів клієнтів; налагодити систему гарантування вкладів населення
	Із метою оптимізації депозитного портфеля та для забезпечення більшого надходження коштів на депозити можна рекомендувати спрощення режиму функціонування відповідних рахунків, тобто порядку зарахування коштів на вклади, видачі та перерахування з депозитних рахунків
Шульц Е.П. [15]	Для створення привабливіших умов для збільшення обсягів залучення депозитів у банківську систему України першочерговими є наступні кроки: 1) Відміна обмежень щодо обсягів готівкових коштів, які можуть отримувати клієнти зі своїх валютних рахунків в банківських установах, оскільки це стримує відкриття нових валютних депозитів та залучення валютних коштів банками України в умовах їх гострого дефіциту. 2) Тимчасове призупинення норми законодавства щодо оподаткування доходів за банківськими вкладами, оскільки це сприяє відтоку депозитів із системи та створює додатковий тиск на ліквідність як окремих банків, так і всієї банківської системи. 3) Підвищення рівня капіталізації українських банків, у т. ч. і збільшення капіталу державних банківських установ, а також зростання вимог до мінімального розміру статутного капіталу. 4) Впровадження банками України нових депозитних продуктів. Позитивним є досвід банків, які розробили конвертаційні депозитні продукти. Деякі банки також впроваджують акційні депозитні продукти, які передбачають підвищенні депозитні ставки, а деякі дають обіцянки клієнтам, що податки з їхніх депозитів будуть оплачувати саме вони, а не клієнти

Джерело: складено за: [3, 8, 9, 15]

Падіння ставок за депозитами спонукає клієнтів забрати кошти і інвестувати їх у більш дохідні інструменти. Значний відтік

депозитних коштів може позначитись на фінансовій стійкості банку. Тому, авторами статті пропонується для збереження рівня

депозитних вкладів в портфелі банку розробити індивідуальний пакет послуг для вір-клієнтів на основі об'єднання зусиль банку та страхової компанії. Розроблений пакет послуг може бути застосований в будь-якому банку України. Авторами статті розглянуто застосування розроблених пропозицій з урахуванням статистичних даних ПАТ КБ «Приватбанк».

Запропонований пакет послуг буде включати стандартні умови за депозитами, а також умови заохочення клієнтів до автоматичного продовження депозиту на новий строк. Під такими умовами розуміється пропозиція вір-клієнту щодо укладання договору за програмою страхування життя, витрати за якою будуть розподілені між

банком та клієнтом у відповідній пропорції в залежності від розміру депозитного вкладу на строк доки депозит знаходиться в банку. В статті розглянуто вкладників-фізичних осіб, оскільки їх частка в депозитному портфелі банків, як правило, є найбільшою (рис. 1).

Перевагою в цьому випадку є депозити строком на 1 рік та сумою депозиту не менше, ніж еквівалент 2000 у.о.

На рисунку 1 надано структуру депозитного портфелю ПАТ КБ «Приватбанк» на 30.09.2016 року з деталізацією строкових депозитів фізичних осіб.

В таблиці 2 надано розподіл кількості клієнтів за сумою вкладів.

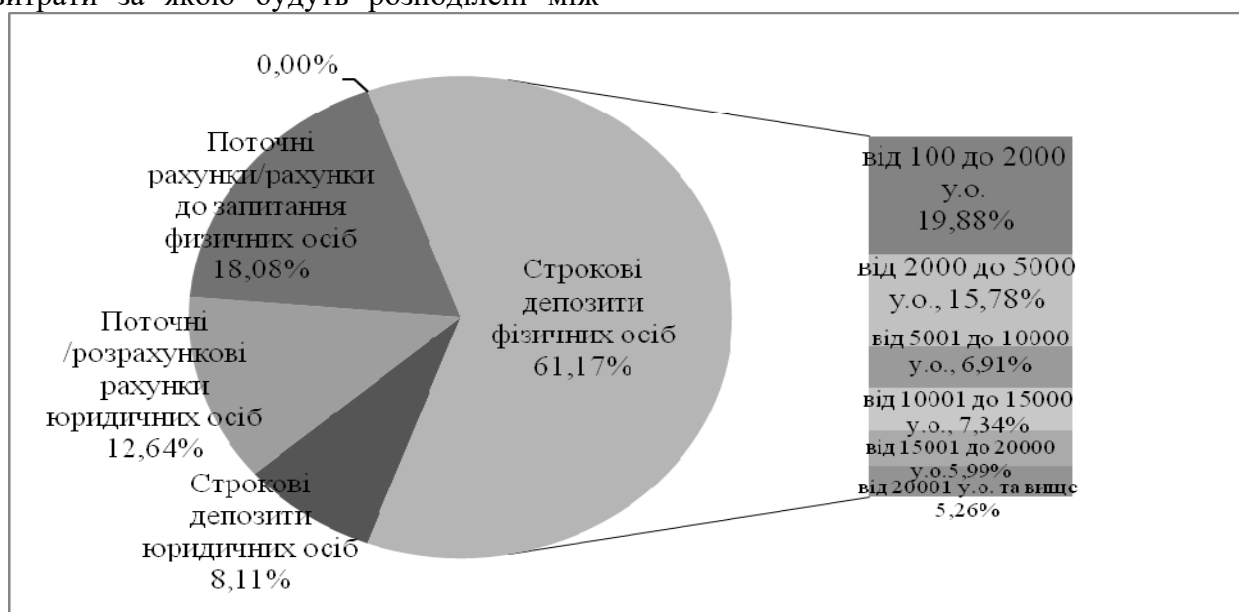

Рис. 1. Структура депозитного портфелю ПАТ КБ «Приватбанк» з деталізацією строкових депозитів фізичних осіб

Джерело: складено за: [10]

ПАТ «MetLife» надає наступні програми страхування фізичних осіб [17]:

1) програма страхування «Золотий Капітал» – це пакет програм страхування, що надає унікальне страхове покриття та можливість довгострокового накопичення коштів. Завдяки пакету «Золотий Капітал» клієнт отримує фінансовий захист для себе та своєї родини на випадок непередбачуваних неприємних життєвих ситуацій. Це гнучкий пакет програм: термін його дії, розмір страхового внеску, сума страхового покриття, склад програми та вигодонабувачі за договором страхування можуть бути змінені.

Переваги даного виду страхування: надійне накопичення та безпечне інвестування коштів надають змогу отримати додаткове пенсійне забезпечення; унікальний страховий захист (покриття ризиків смерті, непрацездатності та ін.) може бути розширено шляхом придбання додаткового покриття (на випадок госпіталізації, хірургічного втручання та непрацездатності під час одужання); звільнення від сплати чергових страхових премій у випадку повної втрати працездатності; захист коштів від негативних наслідків інфляції (індексація); надання автоматичного кредиту для сплати чергових страхових премій.

Розподіл кількості клієнтів (фізичних осіб) за сумою вкладів

Розмір депозитного вкладу	Частка в депозитному портфелі фізичних осіб, %	Загальна сума депозитів фізичних осіб, млн. грн.	Кількість клієнтів, чол.
Еквівалент від 100 до 2000 у.о.	32,50%	38981	1949058
Еквівалент від 2000 до 5000 у.о.	25,80%	30945	1547252
Еквівалент від 5001 до 10000 у.о.	11,30%	13553	677672
Еквівалент від 10001 до 15000 у.о.	12%	14393	719652
Еквівалент від 15001 до 20000 у.о.	9,80%	11754	587716
Еквівалент 20001 у.о. та вище	9%	10315	515751
Всього	100,00%	119942	5997100

Джерело: складено за: [10]

Період страхування на строк: 10, 15, 20, 25 років, до досягнення віку: 50, 55, 60, 65 років. Вступний вік від 18 до 65 років. Страхова премія визначається індивідуально та залежить від розміру страхової суми, віку та статі застрахованої особи та страхувальника, а також результатів оцінки ризику за заявою про страхування життя. Максимальна страхова сума не обмежена

2) програма страхування «Капітал» – пакет програм страхування життя, призначений для людей, які бажають після виходу на пенсію присвячувати час собі та своїм захопленням, а не пошуку джерел прибутку – допоможе накопичити капітал, необхідний для гідного існування після досягнення похилого віку. Забезпечує надійне накопичення коштів та страховий захист.

Переваги даного виду страхування: страховий захист (покриття ризику смерті внаслідок нещасного випадку) за пакетом може бути розширено шляхом придбання додаткового покриття (на випадок госпіталізації, хірургічного втручання та непрацездатності під час одужання, смерті з будь-якої причини). У разі природної смерті клієнта – повернення коштів, сплачених клієнтом як страхові премії за накопичувальною програмою страхування на момент смерті + додатковий інвестиційний дохід та сума фонду індексації (за умови сплати індексованих премій). Надійне накопичення капіталу разом із безпечним інвестуванням коштів надають змогу отримати додаткове пенсійне забезпечення. Захист коштів від негативних наслідків інфляції (індексація). Надання автоматичного кредиту для сплати чергових страхових премій. Період страхування на строк: 10, 15, 20, 25 років до до-

сягнення застрахованою особою віку: 50, 55, 60, 65 років. Вступний вік від 18 до 65 років. Страхова премія визначається індивідуально та залежить від розміру страхової суми, віку та статі застрахованої особи та страхувальника, а також результатів оцінки ризику за заявою про страхування життя. Мінімальна страхова сума – 15000 грн. Максимальна – не обмежена

3) програма страхування «Життя Плюс» – програма добровільного страхування життя, що забезпечує страхове покриття, необхідне, щоб захистити Вашу родину та близьких Вам людей від негативних наслідків непередбачуваних подій у житті, допоможе їм підтримувати звичний рівень життя та надасть можливість сплатити за навчання дитини абощо. Переваги: невелика страхова премія забезпечує різноманітне страхове покриття (ризик смерті, смерті внаслідок нещасного випадку, діагностування критичного захворювання, постійної та повної непрацездатності). Звільнення страхувальника від сплати чергових страхових премій у випадку настання його постійної та повної непрацездатності. Період страхування 15 років. Вступний вік від 18 до 55 років. Страхові суми фіксовані: 80000, 120000, 160000, 200000, 240000, 280000, 320000, 360000, 400000 грн.

4) програма страхування «Капітал у спадок» – цей пакет програм страхування був створений для людей, які бажають залишити гідний спадок своїм дітям та онукам та підтримати матеріально залежних від нього людей: протягом усього життя клієнта разом із страховим покриттям «Капітал у спадок» надає можливість накопичити кошти, які будуть успадковані рідними клієнта

або допоможуть їм у разі передчасної втрати годувальника.

Переваги: страхове покриття за паке- том може бути розширено шляхом прид- бання додаткового покриття (на випадок госпіталізації, хірургічного втручання та непрацездатності під час одужання). Надій- ні та безпечні механізми інвестування за- безпечують накопичення суттєвого капіта- лу, що буде успадкований нащадками кліє- нта. Надання автоматичного кредиту для сплати чергових страхових премій. Клієнт має змогу обрати, скільки років він буде сплачувати страхові премії за договором страхування. Період страхування до 100 ро- ків. Період сплати страхових премій 10, 15, 20, 25, 30 років до досягнення застрахова- ною особою віку: 50, 55, 60, 65, 100 років. Вступний вік 18-65 років. Страхова премія визначається індивідуально та залежить від розміру страхової суми, віку та статі за- страхованої особи та страхувальника, а та- кож результатів оцінки ризику за заявою про страхування життя. Мінімальна страхо- ва сума – 15000 грн. Максимальна – не об- межена.

5) програма страхування «Юніор Ка- пітал» – це пакет програм страхування, роз- роблений для того, щоб Ви мали змогу по- дбати про майбутнє своєї дитини вже в перші дні її життя. «Юніор Капітал» допо- може накопичити кошти, які дитина зможе витратити за власним бажанням: на навчан- ня, придбання житла, подорожі та ін. До того ж, пакет програм надає страховий за- хист на випадок втрати або непрацездатнос- ті страхувальника.

Переваги: надійне накопичення кош- тів для дитини шляхом безпечного інвесту- вання. Страховий захист для страхувальни- ка (одного з батьків або іншого родича, який є платником за договором страхування життя) – покриття ризиків смерті та пос- тійної та повної непрацездатності. покриття ризику смерті внаслідок нещасного випадку для страхувальника. Можливість придбання додаткового страхового захисту – покриття ризиків госпіталізації, хірургічного втру- чання та непрацездатності під час одужан- ня). Захист коштів від негативних наслідків інфляції (індексація). У разі смерті дитини протягом дії договору страхування – повер-

нення страхових премій, сплачених за на- копичувальною програмою страхування, збільшених на суму додаткового інвести- ційного доходу та суму фонду індексації (за умови сплати індексованих премій), розра- хованих на момент смерті. Надання автома- тичного кредиту для сплати чергових стра- хових премій. Період страхування на строк: 10, 15, 20, 25 років до досягнення дитиною віку: 18, 21, 24, 25, 27 років. Вступний вік для дитини: від 0 до 17 років для стра- хувальника: від 18 до 55 років. Страхова премія визначається індивідуально та зале- жить від розміру страхової суми, віку та статі застрахованої особи та страхувальни- ка, а також результатів оцінки ризику за за- явою про страхування життя. Мінімальна страхова сума : 20000 грн. максимальна – не обмежена.

За всіма видами старування валюта страхування – гривня України.

В таблиці 3 надано мінімальні страхо- ві внески за програмами страхування ком- панії «MetLife».

Таблиця 3

Страхові програми ПАТ «MetLife» та мінімальна сума річного страхового внеску

Назва програми страху- вання	Мінімальний розмір страхового внеску за програмою страхуван- ня, грн./договір
Програма «Золотий Капі- тал»	5000
Програма «Капітал»	15000
Програма «Капітал у спа- док»	15000
Програма «Юніор Капі- тал»	20000
Програма «Життя Плюс»	80000

Джерело: складено за: [10] та власними дослі- дженнями авторів

В таблиці 4 надано розподіл клієнтів, що погодяться на програму страхування, в залежності від суми наявного депозиту в ПАТ КБ «Приватбанк».

Розподіл клієнтів, що погодяться на програму страхування, в залежності від су- ми наявного депозиту здійснено на підставі проведеного банком опитування шляхом статистичного агрегування відповідей кліє- нтів та експертних висновків.

Розподіл клієнтів, що погодяться на програму страхування, в залежності від суми наявного депозиту в ПАТ КБ «Приватбанк»

Показники	Програма «Золотий Капітал»	Програма «Капітал»	Програма «Капітал у спадок»	Програма «Юніор Капітал»	Програма «Життя Плюс»
Мінімальний розмір страхового внеску за програмою страхування, грн./договір	5000	15000	15000	20000	80000
Частка клієнтів, що погодяться на умови програми:					
з сумою депозиту від 100 до 2000 у.о.	-	-	-	-	-
з сумою депозиту від 2000 до 5000 у.о.	7%	6%	-	-	-
з сумою депозиту від 5001 до 10000 у.о.	10%	8%	7%	-	-
з сумою депозиту від 10001 до 15000 у.о.	9%	7%	5%	3%	-
з сумою депозиту від 15001 до 20000 у.о.	7%	6%	5%	4%	3%
з сумою депозиту від 20001 і більше	7%	7%	6%	5%	5%

Джерело: складено за: [10] та власними дослідженнями авторів

В таблиці 5 надано розрахунок суми страхування в залежності від програми та страхових внесків за кожною програмою типу клієнта.

Таблиця 5

Розрахунок суми страхового внеску

Показники	Програма «Золотий Капітал»	Програма «Капітал»	Програма «Капітал у спадок»	Програма «Юніор Капітал»	Програма «Життя Плюс»	Всього, грн.
Розмір страхового внеску за програмою страхування, грн./договір	5000	15000	15000	20000	80000	-
Загальна сума страхового внеску для клієнтів з сумою депозиту, грн.:						
від 2000 до 5000 у.о.	541538	1392527	-	-	-	1934065
від 5001 до 10000 у.о.	338836	813207	711556	-	-	1863599
від 10001 до 15000 у.о.	323843	755635	539739	431791	-	2051008
від 15001 до 20000 у.о.	205701	528944	440787	470173	1410518	3056122
від 20001 і більше	180513	541538	464176	515751	2063002	3764979
Всього, грн.	1590431	4031850	2156257	1417714	3473520	12669773

Джерело: складено за: [10] та власними дослідженнями авторів

Так, за умови, що частка клієнтів погодиться на запропоновані програми страхування, загальна сума страхових внесків становитиме 12669773 грн.

В таблиці 6 надано запропоноване співвідношення витрат на страхові внески, що понесуть банк та клієнт банку, який прийме відповідну програму страхування.

Таблиця 6

Співвідношення витрат клієнтів банку та банківської установи на страхові внески

Розмір депозитного вкладу	Розмір страхового внеску, грн.	Частка витрат банку за програмою страхування життя (від суми страхового внеску одного клієнта)		Частка витрат клієнта за програмою страхування життя (від суми страхового внеску одного клієнта)	
		%	грн.	%	грн.
від 2000 до 5000 у.о.	5000	25%	1250	75%	3750
від 5001 до 10000 у.о.	15000	30%	4500	70%	10500
від 10001 до 15000 у.о.	15000	30%	4500	70%	10500
від 15001 до 20000 у.о.	20000	35%	7000	65%	13000
від 20001 у.о. та вище	80000	15%	12000	85%	68000

Джерело: складено за: [10] та власними дослідженнями авторів

Таке співвідношення отримане дослідним шляхом з урахування фінансово обґрунтованого рівня витрат банку на запропоновані заходи, що дозволить останньому отримати позитивний результат від співпраці зі страховою компанією та клієнтами в рамках даного проекту.

В таблицях 7 та 8, відповідно, надано розрахунок витрат клієнтів та банку на річні страхові внески компанії «MetLife».

Таким чином, річна загальна сума страхових внесків, що надійде компанії «MetLife» від банку ПАТ КБ «Приватбанк» становитиме 3271268 грн.

За результатами таблиці 8 видно, що річна загальна сума страхових внесків, що надійде компанії «MetLife» від клієнтів банку ПАТ КБ «Приватбанк» становитиме 9398505 грн.

Таблиця 7

Розрахунок витрат банку на страхові внески клієнтів

Показники	Програма «Золотий Капітал»	Програма «Капітал»	Програма «Капітал у спадок»	Програма «Юніор Капітал»	Програма «Життя Плюс»	Всього, грн.
Розмір страхового внеску за програмою страхування, грн./договір	5000	15000	15000	20000	80000	-
Витрати банку на страхові внески для клієнтів з сумою депозиту, грн.:						
від 2000 до 5000 у.о.	135385	417758	-	-	-	553143
від 5001 до 10000 у.о.	84709	243962	213467	-	-	542138
від 10001 до 15000 у.о.	80961	226690	161922	151127	-	620700
від 15001 до 20000 у.о.	51425	158683	132236	164560	211578	718483
від 20001 і більше	45128	162461	139253	180513	309450	836805
Всього, грн.	397608	1209555	646877	496200	521028	3271268

Джерело: складено за: [10] та власними дослідженнями авторів

Таблиця 8

Розрахунок витрат клієнтів на страхові внески

Показники	Програма «Золотий Капітал»	Програма «Капітал»	Програма «Капітал у спадок»	Програма «Юніор Капітал»	Програма «Життя Плюс»	Всього, грн.
Розмір страхового внеску за програмою страхування, грн./договір	5000	15000	15000	20000	80000	-
Витрати клієнтів на страховий внесок з сумою депозиту, грн.:						
від 2000 до 5000 у.о.	406154	974769	-	-	-	1380922
від 5001 до 10000 у.о.	254127	569245	498089	-	-	1321461
від 10001 до 15000 у.о.	242883	528944	377817	280664	-	1430308
від 15001 до 20000 у.о.	154275	370261	308551	305612	1198940	2337640
від 20001 і більше	135385	379077	324923	335238	1753552	2928174
Всього, грн.	1192823	2822295	1509380	921514	2952492	9398505

Джерело: складено за: [10] та власними дослідженнями авторів

За рахунок того, що клієнти банку, що приймуть участь в програмі страхування, мають щорічно вносити свою частку страхового внеску, річна загальна сума, що буде

приносити додаткову комісію банку в розмірі 1% складе: 9398505 грн. x 1% = 93985 грн.

Висновки. Оскільки політика форму-

вання вартості депозитів все рівно вимагає пониження ставок, в подальшому авторами пропонується розглянути:

– зміну процентних витрат за строковими депозитами фізичних осіб (дана стаття займає майже 57% від процентних витрат банку як 2015 року так й 2016 році) з урахуванням подальшого зниження середньої ставки на 1%, 1,2%, 1,4%, 1,6%, 1,8% та 2% (у відповідності до прогнозних даних до кінця поточного року [13, 16]) від ставки попереднього періоду, та з урахуванням запропонованої програми страхування (витрати на участь у сплаті страхових внесків клієнтів банку);

– оцінити прогнозний рівень фінансових результатів з урахуванням впливу таких чинників: зміни вартості строкових депозитів населення, зміни вартості інших складових депозитного портфелю, зміни процентних доходів банку.

Отже, в умовах сьогодення, запропоновані заходи щодо симбіозу банку та страхової компанії, дозволять стримати відтік депозитів банку, а наведені розрахунки свідчать, що витрати, пов'язані з участю банку в страхуванні (а також з урахуванням додаткових комісійних, що отримує банк від страхової компанії), не вплинуть суттєво на фінансовий результат в прогнозному періоді.

Література

1. Аналітичний огляд банківської системи за перше півріччя 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_II_kv_2013_review.pdf.
2. АУБ підтримує ініціативи НБУ щодо стабілізації депозитного ринку [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=4955&menu=119&Itemid=113.
3. Вкладники в пошуках депозиту [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrreal.info/ua/statti/61931-vkladnyku-v-poshukakh-depozytu>.
4. Волкова Н. І. Удосконалення управління залученими депозитними ресурсами банку / Н. І. Волкова. // Економіка і організація управління. – 2016. – №1. – С. 53–59.
5. Динаміка депозитів у банках України станом на 01.01.2016 р. [Електронний ресурс] // Ваш Банкір. – 2016. – Режим доступу до ресурсу:

<http://vashbankir.com/analytics-banking/dynamics-deposits.html?hl=uk>.

6. Д'яконов К. М. Депозитний ринок України: чи захищені банки та вкладники? [Електронний ресурс] / К. М. Д'яконов. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/10-2015/52.pdf>.

7. Золотарьова О. В. Модифікація депозитної політики комерційних банків України / О. В. Золотарьова, Ю. В. Півняк, О. В. Гурбіч // Економіка та держава. – 2015. – №2. – С. 65–69.

8. Кошонько О. В. Тенденції розвитку вітчизняного депозитного ринку в сучасних умовах [Електронний ресурс] / О. В. Кошонько // Економіка і суспільство. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/3_ukr/70.pdf.

9. Макаренко Ю. П. Проблеми формування депозитного портфелю банків в умовах нестабільності депозитної бази та шляхи їх вирішення / Ю. П. Макаренко, Т. О. Сагач // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №1. – С. 15–18.

10. ПриватБанк: фінансова звітність [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://privatbank.ua/ru/about/finansovaja-otchethnost/>.

11. Рейтинг життєздатності українських банків – 2017 [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.kiev.ua/publications/20171937-rejting-zhittezdatsnosti-ukrayinskih-bankiv-2017>.

12. Стабілізація банківської системи шляхом підвищення довіри до банків та забезпечення прозорості діяльності НБУ [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/dovira_do_bankiv-8d9b8.pdf.

13. Ставки по депозитах: перспективи в 2017 році [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://groshi-v-kredit.org.ua/stavky-podepozytah-perspektyvy-v-2017-rotsi.html>.

14. Тищенко О. І. Аналіз депозитів фізичних осіб у банках України / О. І. Тищенко. // Економічний аналіз. – 2013. – №2. – С. 36–42.

15. Шульц Е. П. Особливості сучасної депозитної політики банків [Електронний ресурс] / Е. П. Шульц // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: [http://ird.gov.ua/sep/sep20153\(113\)/sep20153\(113\)_093_ShultsEP.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20153(113)/sep20153(113)_093_ShultsEP.pdf).

16. Що буде відбуватися з депозитами в 2017 році - думка експертів [Електронний ресурс] // 2017 – Режим доступу до ресурсу: http://www.bankchart.com.ua/depoziti/statti/scho_bude_vidbuvatisya_z_depozitami_v_2017_rotsi_dumka_ekspertiv.

17. MetLife: Програми страхування [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.metlife.ua/uk/Individual/Find-Our-Products/index.html>.

СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ОТТОКА ДЕПОЗИТОВ НА
ОСНОВЕ СИМБИОЗА БАНКА И СТРАХОВОЙ КОМПАНИИ

*И. Г. Абернихина, к. э. н., доцент, Национальная металлургическая академия Украины,
И. Г. Сокиринская, к. э. н., доцент, Национальная металлургическая академия
Украины*

В статье определено влияние снижения процентной ставки на объем депозитного портфеля банка и проведен анализ направлений по стабилизации его уровня. Обосновано, что для сохранения уровня депозитных вкладов необходимо отойти от исключительно макроэкономических регулирующих мероприятий и внедрить индивидуальный пакет услуг (который включает стандартные условия и условия поощрения клиентов к автоматическому продлению депозита на новый срок) для VIP-клиентов банка на основе эффективного взаимодействия банка и страховой компании.

Ключевые слова: процентная ставка, депозиты, депозитный портфель банка, страховая компания, страхование жизни, индивидуальный пакет услуг банка.

MODERN WAYS OF PREVENTING DEPOSITS OUTFLOW ON THE BASIS OF BANK
AND INSURANCE COMPANY SYMBIOSIS

*I. G. Abernikhina, Ph. D (Econ.), Ass. Prof., National Metallurgical Academy of Ukraine
I. G. Sokyrynska, Ph. D (Econ.), Ass. Prof., National Metallurgical Academy of Ukraine*

The influence of decreasing interest rate on the volume of bank deposit portfolio is determined; the ways of stabilizing its level are analyzed. It is grounded that to maintain the deposit level it is necessary to go beyond exclusively macroeconomic regulating measures, and to implement individual service package (which includes standard terms and conditions for encouraging customers to extend the deposit automatically for a new term) for VIP-clients on the basis of effective interaction between the bank and the insurance company.

Keywords: interest rate, deposits, bank deposit portfolio, insurance company, life insurance, individual banking package.

Рекомендовано до друку д. е. н., проф. Бараннік Л. Б.

Надійшла до редакції 17.06.17 р.